

Kék hírek

Fenyőfa tolvajokat sikerült elkaphatni a szarvasi rendőröknek az ünnep előtti napokban. Egy macózugi zártkert tulajdonos december 17-én tett bejelentést a kapitányságra, hogy a kertjében eladásra nevelt fenyőfáit ismeretlen tettesek kivágták és elvitték. Ugyanakkor utalást tett arra, hogy az ő fáihoz igen hasonló külsejű fákat árulnak a Jókai utca egyik udvarán. Az ügyben eljáró rendőrök felkeresték az illető fenyőfa árust és valamiféle igazolást kértek arról, honnan származnak az általa forgalmazott fák. A felelet az volt, hogy loért cseréltek azokat. A rendőrök ezt nem találták elfogadható magyarázatnak ezért az egyik ezüstfenyő törzsének végét levágták, kivitték a macózugi kertbe és hamarosan megtalálták azt a tövet, amelyhez tökéletesen hozzá tudták illeszteni a levágott darabot. Ezzel mintegy igazolni látszott a tulajdonos feltevésének helyesége, tehát alapos okuk volt rá, hogy a fákat áruló személytől a fenyőket felfogalják, azok törzsét a vágási felületnél lepecsételjük. Másnap a sértett arról számolt be, hogy valaki a kertben az összes fenyőfacsonkot összevagdalta baltával. A történet elég okot adott arra, hogy a gyanúsítottal szemben a lopás miatt – mely mintegy 50 ezer forintnyi kárt jelent – eljárást indítsanak.

Halálos borulás

Közlekedési baleset történt december 20-án délután. Egy szarvasi fiatalember Suzukival Szarvas felé Orosháza felé tartott, mikor az Integrál Rt. telephelye előtti jobbra ívelő kanyarban a gépkocsi elért az úttest vonalvezetésétől és az árokba borult. A gépkocsi vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen életét veszítette.

Kivilágítatlanul

Noha a rendőrségi sajtótájékoztatón is elhangzott, hogy egyre több kerékpáros látja be, milyen nagy szolgálatot tesz a kerékpárra vagy akár a kerékpár

ros ruhájára felhelyezhető villógo prizma, azért még mindig előfordul, hogy figyelmen kívül hagyják ezt az elemi biztonsági kelleket. December 23-án az esti órákban Gyomaendrőd külterületén a Kondoros felé vezető úton egy Opel Corsa személygépkocsi a kettes kilométer szelvényben elűtött egy a kerékpárját az úttesten toló gyalogost, aki súlyos sérülést szenvedett. A gyalogos a kerékpárját tolvá az úttest menetirány szerinti jobb oldalán haladt, ott, ahol az úttest mellett kiépített kerékpárút vezet.

Vagyon védelmében

Megelőzte a tyúktolvajok ténykedését egy dévaványai ember, akinél az utóbbi időben többször is jártak hivatalan látogatónak, akik ilyen alkalmakkor néhány baromfit is vittek magukkal. Egy házi kivelezésű riasztót szerkesztett, mely a tyúk-ajtajának nyitására a tulajdonos hálózati áramát jelzett. December 28-án hajnalban erre a csengőhangra ébredt a porta gazdája, aki egyenesen a tyúkhöz sietett és rajtakapta az illetéket behatolót, akit a rendőrök megérkezéséig nem engedett elmenni. A rendőrség lopás miatt indított eljárást.

Beteg ember tünt el

Az új év negyedik napján a szarvasi Szociális Otthonból jelentették a rendőrségen, hogy egyik lakójuk, aki térben és időben nem jól tájékozódik, ismeretlen helyre távozott. Az eltűnt sérült emberek felkutatása kiemelt feladata a rendőrségnek, ennek megfelelően azonnal nekiláttak a keresésnek. Először a közönségi helyszíneket keresték fel a városban, ahol melegezni lehet, de nem jártak eredménnyel. Az intézkedő ügyeletes rendőr ezért úgy döntött, hogy nagyobb rendőri erőt riadóztat és nyomkövető kutyát kér a megyei rendőrfőkapitányságról. A kutya azonban már nem jutott munkához, mert a rendőrök időközben a mozi tájkán megtalálták a 48 éves, beteg embert.

Vigyázza az ünnepeken

Az ünnepek biztonsága, a bűncselekmények megakadályozása érdekében fokozott járőrszolgálatot tartott a Szarvasi Rendőrkapitányság a város nagyobb tömegeket vonzó bevásárló helyeken, a pénzüntzetek, a totó, a zalogház, a posta környékén, sőt esetenként a postai kézbesítők útvonalát is szemmel tartották. Szilveszter napján kiemelt szolgálatot tartottak, 5 rendőrpáros ügyelt ezen a napon a biztonságra. Az ellenőrzésekbe bevonták a polgárőroket, sőt az orosházi határőrök is segítséget nyújtottak. December 10. és január 1. között három

A petárdák alkony?

Köztudott, hogy egy december 1-iki kormányrendelet módosítás a petárdák korábbi szabaddabb felhasználását tette lehetővé szilveszter környékén. A Szarvasi Rendőrkapitányság sajtótájékoztatóján megtudtuk, hogy két kategóriába sorolhatóak a közforgalomban kapható pirotechnikai termékek. Az egyes kategóriába azok sorolták melyek töltő-tömege nem több 3 grammnál. Ezeket a petárdákat egész évben fel lehet használni, feltéve, ha ezzel nem veszélyeztetni a petárda durrogató más testi épségét, nem kelt vele riadalmat vagy megbotráncot. Megvásárolni csak 14

évesnél idősebbeknek szabad ezeket a termékeket.

Bejelentés és engedélyköteles a pirotechnikai termékek másik csoportja, mely értelem szerűen a 3 grammnál nagyobb töltő-tömege eszközöket jelenti. Ide tartoznak például a városban mostanában egyre nagyobb népszerűségnek örvendő házi tűzijátékok, melyek szabad használata csak az évbücszűztatóra vonatkozott. Az el nem használt pirotechnikai eszközöket január 6-ig vissza kell adni ott, ahol azt vásárolták. Aki a fenti előírásoknak nem tesz eleget, az szabálysértést követ el, melynek büntetése 50 ezer forintig terjedhet.

Dr. Pásztori Mollí

Humor és erotika

A mai világunk korántsem az eddigi létezett korok legjobbika.

Az anyagi javak hajszolása, a megélhetésért való küzdelem, a pénz mindenek felettiége egyre kevésbé enged teret a humornak és árt az erotikának is. A régi, letűnt, ráérős korokban az emberek bővebben áradt a bölcs derű, nagyobb igény élt az élet örömeinek élvezete iránt, mint napjainkban, a fogyasztói társadalom lassan kapcsolatok nélkül élő emberének. Az erotikus tartalmú humorban az ösztönélet elfojtott energiái törnek a felszínre, s ez oldja a szorongásokat, a feszültségeket. A felszabadult nevetés hatására vidámabbnak látjuk a világot, kényelmesebben érezzük magunkat benne. A nevetés az életöröm diadala a gyakran kiabrándító, szürke valóság, a könyörtelen tények által meghatározott világ fölött. Az erotikának és a komikumnak sűrű érintkezési pontjai vannak; a szexuális tartalmú humor a szimbolikus kielégülés öröme adja, mintegy kellemes, jelképes ajándék.

Freud már 1905-ben megállapította, hogy annak a humorfajtának van igazi sikere, amelyben az erotikus tartalom pontosan felismerhető. Miért olyan jók a disznóviccek, miért van az, hogy az erotikus novellák, versek (s itt az erotikus, és nem a szerelmi költészetre gondolok) túlnyomó része humoros?

Kultúránkban a külvilág felé gyakran úgy mutatjuk magunkat, mintha nem is volnánk nemi lények, mintha fogalmunk sem volna az érzelmi örömeiről, s komikusan hat, ha lelepleződünk. Olyankor mulatságos helyzetet terem nem ösztönünknek való kiszolgáltatottságunk, mely bizonyos mértékig szabad akarunkat korlátozza.

De míg a nevetés gyakran kegyetlen, bántó, gúnyos, cinikus, a káröröm kifejezője; addig az erotikus tartalmú humorban a kritikát legyőzi az önkritika, az együttérzés, a megbocsátás szelleme, szólni az a férfi-nő kapcsolat rejtejt feszültségeiről, a megesalt férjéről, vagy a monogám házasság unalmáról. Az esendő, gyarló emberben legtöbbször magunkra ismerünk.

A legszebb, legmagasztosabb érzésekből tehetség híján gyatra művek keletkezhetnek, s olykor csak a szük baráti körnek szánt, jelentőség nélkülinek tartott munkáknak is lehet létjogosultsága. A szexológusok szerint annak, akit az erotikus humor megnevetett, sikeresebb a szerelmi élete, mint aki ilyet hallva az erkölcsrendészetért kiált. Aki nevetni tud az erotika rejtejt üzenetein – fogalmazza meg Erőss László – , egyfajta életörömet él át, és sugároz ki környezetére.

Madarassy Walter (1909-1994) éremművész Réthy-érme

Lówy Árpád alias dr. Réthy László

Ahol szükségét érzi a fűgefalevelnek: rejtegethetlent rejtegetnek.

(ismeretlen szerző)

Réthy deszkára rajzolt arcképe, Tury Gyula, "Turapó" (1866-1932) festőművész rajza (1902. tavasza)

A Szarvasi ágostoni hitvallás evangélikus anyaszentegyházának				
KERESZTELESI TÁBLÁZATA.				
Ezer nyolc száz... 1880-1881. évtizedben.				
Befolyó	Keresztelés	A' év: év: év:	A' év: év: év:	A' év: év: év:
23	23			

Születési anyakönyvi bejegyzése

Réthy László 1851. november 21-én született Szarvason, a Budapesti Egyetemen 1880. júniusában bölcsészdoktorrá avatták, fő tár-

Réthy dolgozószobájában

Humor és erotika

gya a magyar numizmatika, melléktárgya a heraldika és az ősrégészet volt. Sikeres tudományos pályát futott be, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta, a Budapesti Egyetem Bölcsészeti Kara magántanárrá képesítette. A Magyar Nemzeti Múzeum igazgató öre tisztét látta el. Tagja volt több tudományos társaság választmányának, első elnöke volt a Numizmatikai Társaságnak. Egyik alapítója a Magyar Néprajzi Társaságnak, szerkesztette az Ethnographia c. folyóirat első évfolyamát, részt vett a Pallas Nagy Lexikon szerkesztésében.

Lówy, Holló Barnabás (1865-1917) szobrászművész alkotása

Joggal merülhet fel ezek után a kérdés: hogy kerül a csizma az asztalra? Hogyan lehetséges, hogy a rég halott tudós filológus verseit – melyek hosszú időn át könyvtári forgalomban sem kerültek, kéziratban terjedtek, – napjainkban is ismerik, holott az anyagiakat hajszólok korunk versek olvasására nem mondható kedvezőnek, s bizony a Réthy-nél jelentősebb alkotókra és műveikre is a feledés fátyla borítja.

Réthy színes egyéniségéhez hozzátartozott, hogy dolgozott a Bolond Istók és a Borsszem Jankó című élelapoknak, számos humoros, erotikus, gyakran obszcén verset is írt. A *Benedek Marcell* által szerkesztett Magyar Irodalmi Lexikon mindenesetre költőként értékeli. Kollégája, majd utódja, dr. Harsányi Pál nemcsak a szigorú kritikájú tudósról, és a világos felfogású és beszéd-tanító emlékezt, hanem a vidám bölcs is, ki a földi élet mulandóságának tudatában is mosolyog arcot vág, ahelyett, hogy elkeseredne. A bohém költőre, ki egy vidám esteért minden áldozatot meghoz. Kortársa, Schöpflin Aladár 1914-ben a Nyugatban érdekes, furcsa emberként idézi Réthyt, aki megtestesítője volt egy különös, kiveszőben lévő típusnak:

Lówy aztalársága, Homicskó Athanáz grafikus rajza (baloldalon fent a karikatúrista, lent Lówy)

.....ez az erős elméjű tudós egész életében öreg diák maradt. A világnéze, gondolkodásmódja, életmódja, viselkedése egy diáké volt, aki megöregedett, megöszült, dolgozott és szenvedett, de sosem szakadt el a bohó diákágságtól. Igényei is egészen diákosak: malaclopó koponyeg, egy hónapos szoba, s mindaz, ami ezekkel együtt jár. Mulatsága: füstös jözejfűrosi kurtakocsmban, jökdévi cimborák között vacsorázgatni és adomázgatni estétől éjfélig. ... a diákpoézisnek volt mestere Réthy László, s diákok, hozzá hasonló diákok érzésű emberek voltak hálás publikuma. Kis táskája, melyet el nem hagyott volna maga mellől a világra sem, tele volt verssel; s nem fukarkodott vele, élvezettel olvagatta fel, kiil-lónés éneklő hangon, mely egyenes utódja a régi magyar diákok szavaló modorának ... Bizonyos humorisztikus kultuszt csinált ebből a költészetből, felolvasásának voltak stereotip ceremóniái – ilyenkor nem Réthy László volt a tudós, az akadémikus, hanem Lówy Árpád, a költő. Hírneve és népszerűsége, amit ezzel szerzett, legfőbb öröme és büszkesége volt. "

Az erkölcsök romlásán keseregők hajlamosak azt hinni, hogy a sikamlós műveket korunk hozta létre. Az a kor, amiben már semmi sem szent, a nők blúza átlátó, és feszesen a testhez simuló szoknyájuk évről-évre rövidebb. Természetesen nem menthető fel a pornográfia mindent előzől, visszatartó és izléstelen formája, de Réthy verseihez (az antiszemita jellegű ciklusát leszámítva) nem szükséges védőbeszéd. Erotikája, humora a legártatlanabb és legjobb indulatú. A szemérem is divat, s változik a korokkal együtt, s tudjuk, hogy a szemérem divatjának semmi köze a morálhoz.

Az erotikus világirodalom rendkívüli gazdagsága mellett nem jelentéktelen a magyar sem. Gondoljunk csak az erotikus népköltészetre, a virágénekekre, Janus Pannoniusra, Balassira, de Csokonai sem riadt vissza borsos történetek, sikamlós helyzetek elbeszélésétől. A szermesnek tartott Arany János is kedvelte a pajkos hangú verseket, Kozsoca Sándor tett közzé egy ilyen jellegű dokumentációt.³ De *Ady* is írt Lówy modorában egy bájosan hajladozó hölgyeket ábrázoló képeslapra pajkos sorokat,⁴ hogy a modern magyar erotikus líráról ne is beszéljék.

E vonulatba illeszkedik szerényen Réthy költészete.

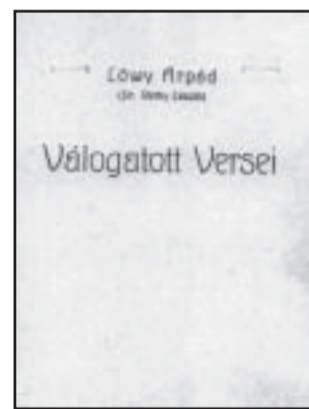
A szerző és versei megértéséhez hadd idézzek részleteket a „Lówy Barátai” által Aradon 1919-ben kiadott posztumusz verses kötetének⁵ előszavából:

„Aki üres léhaságokat, durva köznyapiasságokat keresnek e versekben, vagy azok egyes szavaiban, azok dobják el e könyvet, mielőtt elöszavát elolvassák. Úgy sem értenének meg belőle semmit.

Aki ismertük a költőt, a szorgalmasan tanuló tudóst, a melegszívű embert, az őszinte barátot, a bohém örökifjút, mi e versek

Meghívó 50. születésnapjára

Az aradi posztumusz kiadás címlapja